

Hemþirelerin Profesyonel Deþerleri Ölçeði (HPDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemþirelerin Profesyonel Deþerleri Ölçeði (HPDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22859>

Özet

Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği (HPDÖ), hemşirelik mesleğini icra eden bireylerin sahip oldukları **profesyonel değerler** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, özgün bir ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygun olarak adaptasyon çalışması sonucu ortaya çıkmıştır. Bu **uyarlama çalışması**, hemşirelik etiği ve mesleki standartların anlaşılması ve değerlendirilmesi açısından kritik öneme sahiptir. HPDÖ, hemşirelik eğitimi alan öğrenciler ve aktif olarak görev yapan profesyonel hemşireler üzerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi, **hemşirelik** alanında değer temelli uygulamaların teşvik edilmesi ve mesleki değerlerin ölçülebilir bir standarda oturtulması hedefine hizmet etmektedir. HPDÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik analizleri, ölçeğin Türkiye'deki hemşire popülasyonunda tutarlı ve doğru sonuçlar verdiğini bilimsel olarak kanıtlamaya amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, Profesyonel Değerler, HPDÖ, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Etik, Hemşirelik Eğitimi.

Yazarlar

Nuray Şahin Orak, Şeyda Ecevit Alpar

Amaç

Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği'nin temel amacı, hemşirelerin mesleklerine ilişkin temel etik ve profesyonel inançları, tutumları ve değer yargıları sistematik ve nicel bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, hemşirelerin mesleki rollerini yerine getirirken rehber edindikleri değerleri belirleyerek, eğitim programlarının bu değerleri güçlendirme potansiyelini değerlendirmeye yardımcı olur.

Ölçek, aynı zamanda hemşirelik hizmetlerinde kaliteyi artırmak ve etik ikilemlerle başa çıkma kapasitesini ölçmek için bir temel sağlamaktadır. Araştırmacılar, HPDÖ'yü kullanarak farklı çalışma ortamlarında veya eğitim müdahalelerinin hemşirelerin profesyonel değer algısı üzerindeki etkilerini inceleyebilirler.

Yapı

HPDÖ, hemşirelik mesleğinin temelini oluşturan çeşitli profesyonel değer boyutları ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Orijinal ölçek, genellikle hastaya saygı, etik sorumluluk, mesleki gelişim, işbirliği ve sosyal adalet gibi temel alanları kapsamaktadır. Uyarlama çalışmasında, bu

boyutların Türk hemşirelik bağlamında kültürel uygunluğu ve yapısal geçerliliği test edilmiştir.

Ölçeğin altında yatan psikolojik yapı (konstrukt), hemşirelerin profesyonel kimliklerinin merkezi bileşenlerini oluşturan inanç sistemlerini ve davranış eğilimlerini kapsamaktadır. Bu yapı, hemşirelerin karar verme süreçlerinde ve hasta bakım uygulamalarında etik ve profesyonel standartlara ne ölçüde bağlı kaldıklarıyla yansıtılır.

Geçerlik

Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği'nin (HPDÖ) **geçerlik** çalışmaları, Şahin Orak ve Ecevit Alpar (2012) tarafından gerçekleştirilen uyarılma makalesinde detaylandırılmıştır. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren kritik bir parametredir. Uyarılma çalışmasında genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliliği (uzman görüşleri ile) yöntemleri kullanılmıştır.

Mevcut meta verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, yayınlanan makale, ölçeğin Türk popülasyonunda kabul edilebilir düzeyde yapı geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir. Bu, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen boyutlara uygun şekilde yüklendiği anlamına gelmektedir.

Güvenirlilik

HPDÖ'nün **güvenirlilik** analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı koşullarda tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini incelemektedir. Uyarılma çalışmasında, iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı (genellikle Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmıştır.

Literatürdeki standart psikometrik uygulamalar gereği, HPDÖ için hesaplanan Cronbach Alfa değerlerinin kabul edilebilir (genellikle 0.70 üzeri) düzeyde olması beklenmektedir. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı temel profesyonel değer yapısını ölçmede birbiriyle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

HPDÖ'nün uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla **faktör analizi** kullanılmıştır. Bu analiz, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türk kültürüne aktarılırken korunup korunmadığı veya yeni bir faktör yapısının ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin maddelerinin birden fazla alt boyuta ayrıldığı ve her alt boyutun hemşirelik profesyonel değerlerinin farklı bir yönünü temsil ettiği tespit edilmiştir. Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin hangi profesyonel değer boyutuna en güçlü şekilde

katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı **Likert Ölçeği** formatında derecelendirme kullanılmaktadır (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a kadar).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hemşireler (Öğrenciler ve Profesyonel Hemşireler)

Yaş Grubu: Yetkinler (Hemşirelik mesleğini icra eden veya eğitimini alan bireyler)

Popülasyon Detayları: Çalışma, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi'nde yayınlanan makaleye göre Türkiye'deki hemşirelik popülasyonu örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Özgün bir ölçeğin dilsel çevirisi, geri çevirisi ve ardından geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapıldığı psikometrik uyarlama metodolojisi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Profesyonellik, Etik Değerler, Hemşirelik Yönetimi, Sağlık Hizmetleri, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: nsorak@marmara.edu.tr

Yazın Adresi: Yazınlar, sorumlu yazar Nuray Şahin Orak üzerinden Marmara Üniversitesi ilgili birimi ile yürütülmelidir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Uyarlama çalışması 2012 yılında yayımlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ücret bilgisi mevcut değildir, ancak akademik ölçekler genellikle izin alınarak ücretsiz kullanılabilir.

Ölçeğin orijinal PDF'i aęaęędaki baęlantıdan indirilebilir:
[hemsirelerin-profesyonel-deęerleri-ölçeđi-hpdo-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/354111111-hemsirelerin-profesyonel-deęerleri-ölçeđi-hpdo-toad.pdf)

Kaynaklar

Şahin Orak, N., & Ecevit Alpar, Ş. (2012). Hemþirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeđinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 522-531.

Makalenin Dergipark üzerindeki bağlantısı: dergipark.gov.tr

Hemþirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği (HPDÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aęaęędaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu meta veri kaynağında bulunmamaktadır. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen akademik makaleye (Şahin Orak & Ecevit Alpar, 2012) bağvurulması gerekmektedir.